

Bi-monthly

PAYMENT INSIGHT

INCLUSION

เข้าถึง...อย่างเข้าใจ

EDITOR'S TALK

การเข้าถึงบริการทางการเงินและการชำระเงินของประชาชนและภาคธุรกิจอย่างทั่วถึง เป็นปัจจัยสำคัญ ที่จะลดความเหลื่อมล้ำ และลดต้นทุนในการเข้าถึงบริการ ที่ผ่าน มาแบงก์ชาติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของผลิตภัณฑ์การลด ต้นทุน และส่งเสริมการนำนวัตกรรมใหม่มาใช้ชำระเงิน โดยได้ขยายจุดรับชำระเงินทั้งเครื่องรับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ และจุดรับ QR ทั่วประเทศ รวมทั้งสื่อสารให้ความรู้ ความเข้าใจในการใช้ digital payment เพื่อให้ประชาชน เชื่อมมั่นในการใช้บริการ และเป็นการส่งเสริมให้เกิดการใช้งานอย่างต่อเนื่อง

ทีมพัฒนาและวิเคราะห์ข้อมูล
ฝ่ายนโยบายระบบการชำระเงิน

WHAT'S INSIDE

What – Inclusion คืออะไร?

Why – เข้าถึงผู้ที่เข้าไม่ถึง

Now – ขยาย Payment Inclusion

Future – เทคโนโลยีกับ Inclusion

สถิติด้าน digital payment ของคนไทยที่น่าสนใจ

ด้านจุดรับชำระเงิน

QR
6.6 ล้านจุด

เครื่องรูดบัตร (EDC)
872,571 เครื่อง

ATM
66,093 เครื่อง

Counter*
8,770 สาขา

*ธนาคารพาณิชย์ และ ธนาคารเฉพาะกิจ

ด้านผู้ใช้บริการ

Mobile/
Internet banking
96.5 ล้านบัญชี

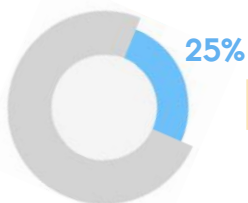
E-Money
101.5 ล้านบัญชี

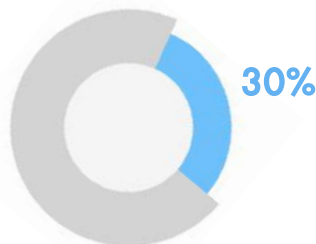
Debit card
65.1 ล้านบัตร

Credit card
24.5 ล้านบัตร

ปี 2560

ปี 2562

จากผลสำรวจพฤติกรรมการชำระเงิน
ของคนไทย ปี 2562 พบว่า กลุ่มที่
คุ้นเคยกับการใช้ digital payment
เพิ่มขึ้นจากเดิมที่มี 25% เป็น

30%

WHAT Inclusion คืออะไร?

การเข้าถึงบริการทางการเงินคืออะไร ?

Financial Inclusion คือการที่ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่ยังไม่เข้าถึงบริการทางการเงิน (unserved) สามารถเข้าถึงบริการทางการเงินที่หลากหลายและเท่าเทียม ใช้งานได้อย่างต่อเนื่องด้วยความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องผ่านผู้ให้บริการทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ มั่นคง และปลอดภัย

รู้หรือไม่ ?

จากแบบสำรวจของ world bank ในปี 2560 ประเทศที่มีระดับการเข้าถึงบริการทางการเงิน **สูงที่สุดในโลก** คือ เดนมาร์ก ประชากรเกือบ **100%** เข้าถึงบริการทางการเงิน ส่วนประเทศที่มีระดับการเข้าถึง**ต่ำที่สุดในโลก** คือ ซูดานใต้ ที่มีประชากรเพียง **9%** เข้าถึงบริการทางการเงิน ขณะที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ **42** มีอัตราการเข้าถึงที่ **82%**

ที่มา: The Global Findex Database 2017

การส่งเสริม Payment Inclusion

Payment Inclusion เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของการเข้าถึงบริการทางการเงิน ซึ่งช่วยให้ทุกภาคส่วนใช้ digital payment ได้สะดวก และมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

- กลุ่มที่มีความคุ้นเคยกับการใช้ digital payment** มีการใช้มากขึ้นและต่อเนื่อง โดยเฉพาะการใช้ในชีวิตประจำวัน
- กลุ่มที่ยังไม่คุ้นเคยกับ digital payment** มีความรู้ความเข้าใจ มีการทดลองใช้ มีความเชื่อมั่นมากขึ้น และสามารถเข้าถึงบริการชำระเงินด้วยต้นทุนที่ต่ำ
- ภาครัฐและภาคเอกชน** มีการขยายผลการใช้ digital payment อย่างทั่วถึง ทั่วประเทศ ลดการใช้นเงินสดและเช็ค

WHY

เข้าถึงผู้ที่เข้าไม่ถึง

แบบจำลองส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงบริการชำระเงินที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้ ..

ลด ความเสี่ยงต่อความล้มเหลวของระบบการชำระเงิน โดยลดต้นทุนในการเข้าถึงบริการทางการเงิน ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย สามารถทำได้ทุกที่ทุกเวลา ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง

เพิ่ม การเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐของประชาชน มีช่องทางการรับเงินสวัสดิการที่มีประสิทธิภาพ แม้อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ลดโอกาสการเกิดคอร์รัปชัน รวมถึงมีข้อมูลให้ภาครัฐใช้วิเคราะห์แก้ไขปัญหาได้ตรงจุด

Payment product design

พัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการชำระเงิน ให้มีต้นทุนต่ำ ใช้งานง่าย สะดวก และปลอดภัย ตอบโจทย์ความต้องการที่หลากหลายของประชาชนและภาคธุรกิจ

Available access points

เพิ่มช่องทางการเข้าถึงบริการทางการเงินที่หลากหลาย และกระจายตัวให้ครอบคลุมทั้งประเทศ และเชื่อมโยงไปต่างประเทศได้

Infrastructure

มีโครงสร้างพื้นฐานหลักที่ส่งเสริมให้บริการชำระเงินมีประสิทธิภาพและต้นทุนต่ำ มีกฎหมายที่เอื้อต่อแข่งขันกันอย่างยุติธรรม และการร่วมมือกันอย่างสร้างสรรค์ มีกฎเกณฑ์ที่ป้องกันความเสี่ยง และสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมใหม่

Financial literacy

สื่อสาร ให้ความรู้ และกระตุ้นการใช้บริการอย่างถูกต้อง ปลอดภัยและต่อเนื่อง ทั้งความรู้ด้านการชำระเงิน และการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เข้าใจง่าย เผยแพร่ผ่านช่องทางที่เข้าถึง และตรงกลุ่มเป้าหมาย

HOW TO

เข้าถึง...อย่างเข้าใจ

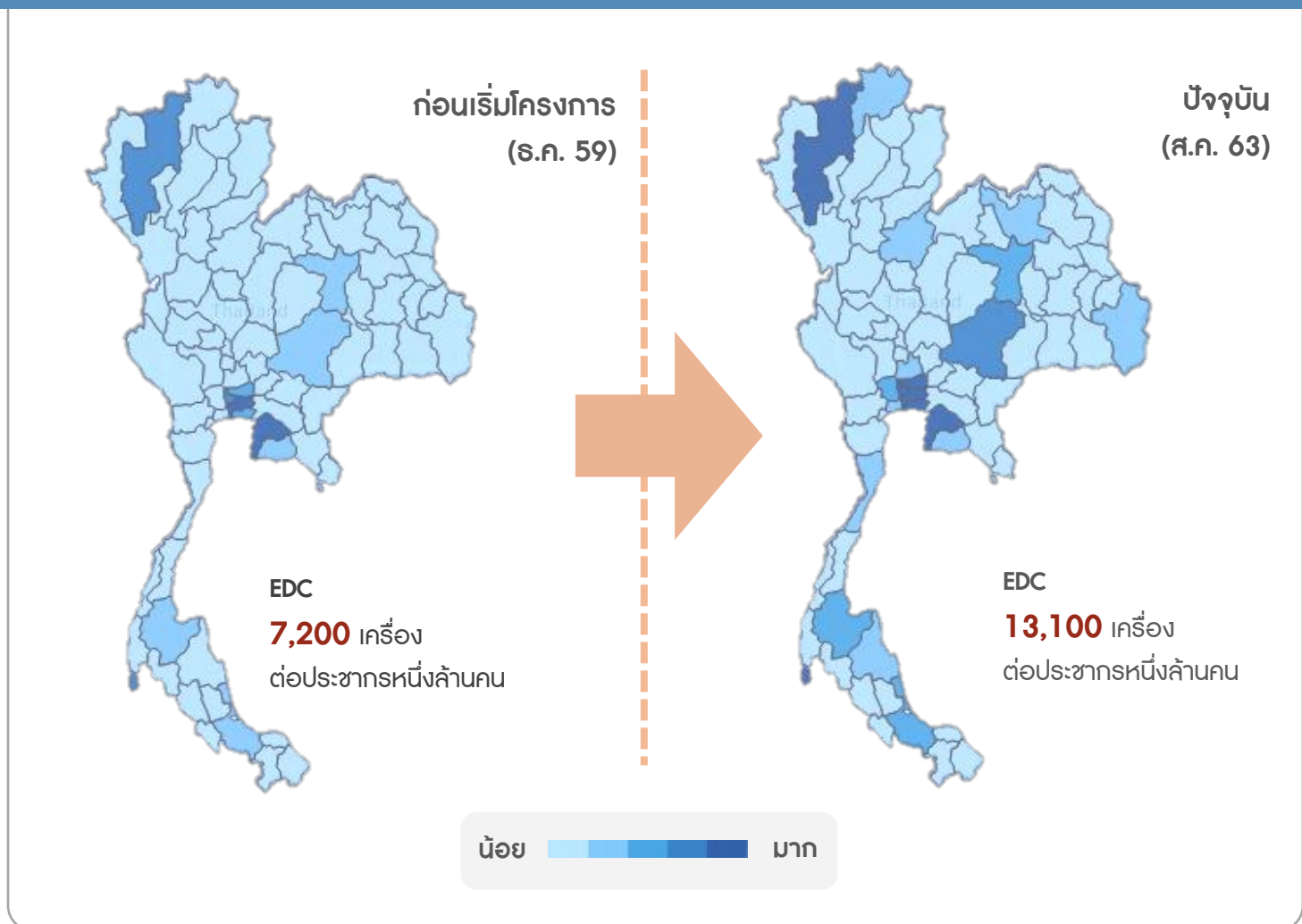
NOW

ขยาย Payment Inclusion

การกระจายและการขยายตัวของจุดรับชำระเงิน ทั้งเครื่อง ATM/CDM และจุดรับ QR payment ซึ่งปัจจุบันขยายตัวกว่า 2.2 เท่า จากช่วงเริ่มให้บริการ รวมถึงการผลักดันการเข้าถึงบริการชำระเงินผ่านเครื่อง EDC ภายใต้โครงการขยายการใช้บัตร National e-Payment

แผนภาพแสดงการขยายเครื่องรับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (EDC) ตามโครงการขยายการใช้บัตรภายใต้ National e-Payment

10 จังหวัด ที่วาง เครื่อง EDC สูงสุด

*ข้อมูล ส.ค. 63

อันดับ	จังหวัด	จำนวน (เครื่อง)	อันดับ	จังหวัด	จำนวน (เครื่อง)
1	กรุงเทพ	352,032	6	ภูเก็ต	28,114
2	นนทบุรี	46,220	7	ปทุมธานี	27,273
3	ชลบุรี	43,425	8	นครราชสีมา	18,800
4	เชียงใหม่	32,687	9	สุราษฎร์ธานี	15,923
5	สมุทรปราการ	31,236	10	สงขลา	14,328

FUTURE เทคโนโลยี กับ Inclusion

Instant payment

ช่วยพัฒนาการชำระเงินช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ให้รวดเร็วใกล้เคียงกับการใช้เงินสดมากขึ้น เช่น “พร้อมเพย์” ที่สามารถชำระเงินได้ทุกที่ทุกเวลา ตอบโจทย์ความต้องการของผู้ใช้งาน สะดวกจนเกิดการใช้อย่างแพร่หลายในวงกว้าง

Super app

ช่วยอำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมโดยเป็นแอปพลิเคชันที่สามารถทำได้หลายอย่าง เช่น ซื้อสินค้าและบริการ จองโรงแรม ซื้อประกัน วางแผนการลงทุน รวมไปถึงการชำระเงิน ทำให้เกิดความสะดวกในการใช้งาน ส่งเสริมให้ประชาชนสนใจเข้ามาใช้งานกันมากขึ้น

Digital Identity

ช่วยลดภาระด้านเอกสาร โดยเชื่อมโยงข้อมูลลูกค้าที่ใช้ในการยืนยันและระบุตัวตนทางออนไลน์ ทำให้การเปิดบัญชี หรือการทำธุรกรรมทางการเงินต่าง ๆ ไม่ใช่เรื่องยากอีกต่อไป สามารถทำได้ทุกที่ทุกเวลา ต้นทุนต่ำลง และปลอดภัย

Retail Central Bank Digital Currencies

Retail CBDCs ช่วยเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงบริการทางการเงิน ช่วยให้ประชาชนเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐได้โดยตรง ลดการคอร์รัปชัน และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของนโยบายได้

“ ในโลกแห่งอนาคต เทคโนโลยีจะถูกนำมาผสมผสานเข้ากับการชำระเงินมากขึ้น เพื่อสร้างการเข้าถึงช่องทางการชำระเงินของประชาชนให้เพิ่มขึ้น ”

Open banking

เป็นการเชื่อมโยงข้อมูลของลูกค้า เพื่อให้การให้บริการสะดวก ตอบโจทย์ความต้องการของลูกค้า เช่น รวมข้อมูลบัญชีและธุรกรรมการเงิน เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบ วางแผนการใช้เงินได้ รวมถึงเปิดให้ผู้ให้บริการรายใหม่เข้ามาแข่งขันนำเสนอผลิตภัณฑ์ทางการเงิน เช่น การออมเงิน การลงทุน และประกันชีวิต ที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้

